

Miljödepartementet

Kemikalieinspektionen
Box 2
172 13 SUNDBYBERG

Uppdrag att genomföra en kartläggning av avgivande av bisfenol A vid renovering av dricksvattenrör

---

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Kemikalieinspektionen att gemensamt med Boverket och Livsmedelsverket genomföra en kartläggning av i vilken utsträckning bisfenol A kan avges vid renovering av dricksvattenrör samt, vid behov, föreslå åtgärder för att minska exponeringen.

Eventuella förslag om regelverk ska ske i form av författningsförslag och åtföljas av dels en konsekvensutredning som så långt möjligt ska utformas i enlighet med 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, dels en riskbedömning. I konsekvensutredningen ska även ingå en analys av påverkan på handel med andra länder.

Kemikalieinspektionen ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 15 december 2013. En delrapportering ska lämnas den 15 september 2012. Delrapporten ska beskriva de framsteg som dittills gjorts i uppdraget samt hur arbetsplanen ser ut för uppdragets slutförande.

Bakgrund

Bisfenol A är en kemikalie som används i stora volymer, främst som råvara inom plastindustrin för tillverkning av polykarbonat och epoxi. Vid plasttillverkningen förbrukas det mesta av råvarorna. Små restmängder av utgångsprodukterna kan bli kvar i den färdiga plasten.

Regeringen uppdrog i augusti 2010 åt Kemikalieinspektionen att, i samverkan med Livsmedelsverket, utreda och utvärdera behovet av och förutsättningarna för ett nationellt förbud mot bisfenol A (BPA) i vissa plastprodukter. Kemikalieinspektionen redovisade uppdraget den 15 april 2011.

Utredningen har funnit att nuvarande kunskapsläge inte påvisar allvarliga risker för människors hälsa och att det saknas sådant underlag som skulle krävas för generella förbud eller begränsningar av BPA. Det finns dock ett stort antal studier som indikerar effekter i låga doser men som av olika institutioner inte har bedömts tillräckligt väl underbyggda för att utgöra grund för en riskbedömning. Det rör sig om effekter som inducerats i foster och unga djur efter BPA-exponering av moderdjuren. De effekter som framför allt uppmärksammas rör hjärnreceptor-programmering, påverkan på hjärnans utveckling, effekter på immunsystemet samt ökad känslighet för bröstcancer. Den kvarstående problembilden, med en låg kontinuerlig allmän exponering för BPA, begränsad kunskap om exponeringskällorna och rådande vetenskaplig osäkerhet i hur exponeringen ska bedömas, ger enligt Kemikalieinspektionens mening anledning till fortsatt oro för eventuell påverkan på foster och barn.

Av redovisningen framgår att ett användningsområde för BPA i Sverige är i material baserat på polyester, behandlat med epoxi, som används för renovering ("relining") av vattenrör. Befintliga rör beläggs på plats med ett insides lager av härdande plast. Det finns ytterst få studier om migration av BPA till dricksvattnet. Hittills har någon migration inte kunnat påvisas. Kemikalieinspektionen har ansett att det på befintligt underlag inte går att dra några slutsatser om behovet av skyddsåtgärder.

Dricksvattenområdet regleras genom EU:s dricksvattendirektiv som genomförts i svensk rätt genom Livsmedelsverkets föreskrifter SLVFS 2001:30. Varken i direktivet eller i föreskrifterna uppställs något gränsvärde för BPA i dricksvatten. Eftersom direktivet är ett minimidirektiv finns ett utrymme för Sverige att införa ett sådant gränsvärde om det efter riskvärdering skulle bedömas vara lämpligt. Vattenledningsrör omfattas inte av EU:s lagstiftning om material i kontakt med livsmedel. Krav på vatteninstallationer för dricksvatten regleras i Boverkets föreskrifter och allmänna råd.

Eftersom det i dagsläget saknas säkra data om huruvida BPA avges till dricksvattnet från renoverade rör föreslår Kemikalieinspektionen i sin redovisning att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att, i enlighet med respektive myndighets ansvarsområde, genomföra kartläggningar för att öka kunskapen om använda material vid rörrenovering.

Uppdraget

Regeringen uppdrar åt Kemikalieinspektionen att gemensamt med Boverket och Livsmedelsverket genomföra en kartläggning av vilka material som används i Sverige idag vid renovering av dricksvattenrör samt i vilken utsträckning bisfenol A avges från dessa material.

Om myndigheterna finner att det från vissa material sker en avgivning av BPA, som inte är acceptabel i förhållande till vad som är känt om egenskaper hos och exponering för ämnet, ska myndigheterna lämna ett gemensamt förslag till hur förhållandet bör åtgärdas. Eventuella förslag om regelverk ska ske i form av författningsförslag och åtföljas av dels en konsekvensutredning som så långt möjligt ska utformas i enlighet med 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, dels en riskbedömning. I konsekvensutredningen ska även ingå en analys av påverkan på handel med andra länder.

I sina avvägningar ska myndigheterna beakta försiktighetsprincipen liksom att barn kan vara mer känsliga för exponering. Om myndigheterna har olika uppfattning ska detta redovisas.

Renovering av dricksvattenrör med hjälp av härdplaster är ett område som ligger i skärningspunkten mellan flera myndigheters lagstiftning och tillsynsansvar. Myndigheterna behöver därför samarbeta i genomförandet av uppdraget.

Uppdraget ska ske i nära samverkan och dialog med byggindustrin, dricksvattenleverantörer, materialleverantörer, fastighetsägare och andra aktörer som berörs av uppdraget.

Kemikalieinspektionen ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 15 december 2013. En delrapportering ska lämnas den 15 september 2012. Delrapporten ska beskriva de framsteg som hittills gjorts i uppdraget samt hur arbetsplanen ser ut för uppdragets slutförande.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Jerker Forssell

Likalydande till

Livsmedelsverket
Boverket

Kopia till

Justitiedepartementet
Utrikesdepartementet
Socialdepartementet
Finansdepartementet
Landsbygdsdepartementet
Näringsdepartementet
Socialstyrelsen